

tussen Duin & Dijk

Themanummer

Wintervogels

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 15 4 ● 2016

● Foto: Coby Koops www.natuurkieker.nl

Holenduif

De holenduif is de kleine, slanke verwant van de meer bekende houtduif. Door de overwegend grijze kleur en het ontbreken van een witte vlek in de nek zijn het wat onopvallende vogels. Zij ontleen hun naam aan het feit dat zij meestal in hollen (in bomen of konijnenhollen) broeden. De naam ‘molenduif’ zou ook een goede naam zijn, want vrijwel elke Noord-Hollandse molen herbergt één of meer broedparen.

Holenduiven broeden in Europa en West-Rusland. Nederlandse broedvogels zijn grotendeels stand- en zwervogels. Onze wintervogels zijn vooral lokale broedvogels, aangevuld met vogels uit meer noordelijke en oostelijke broedgebieden. Bij strenge vorst en zware sneeuwval kan een deel van de winterpopulatie wegtrekken.

Het voedsel bestaat voornamelijk uit zaden. In de winter verblijft de holenduif vooral op bouwland en

met stro afgedekt bollenland, vaak samen met houtduiven. Hier zijn wintergroepen van meer dan 100 holenduiven geen uitzondering.

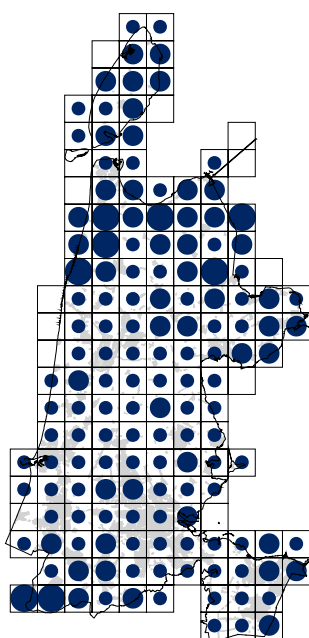
Voorkomen

Holenduiven komen wijdverbreid voor in Noord-Holland. Zij zijn dan ook maar liefst in 145 atlasblokken vastgesteld. Dit komt overeen met een presentie van 92%. De blokken zonder holenduiven zijn qua biotoop in de winter niet geschikt voor de soort. In het overgrote deel van de atlasblokken gaat het om maximale winteraantallen van tientallen vogels, in acht atlasblokken werden maxima geschat van meer dan 250 vogels. Deze acht atlasblokken liggen alle in bouwlandgebieden, twee in de Haarlemmermeer en de rest in de Kop van Noord-Holland, met name in de Wieringermeer.

Veranderingen

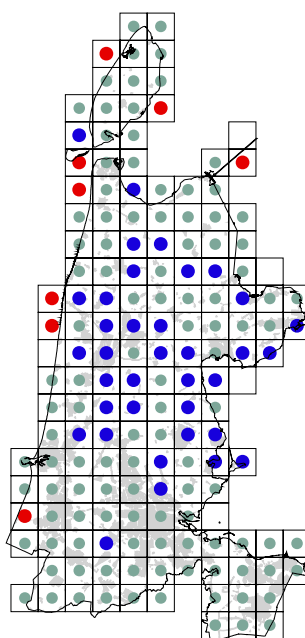
Vergeleken met de periode 1978-1983 is de winterverspreiding van de holenduif in positieve zin veranderd. De 38 atlasblokken, waar de soort nu is vastgesteld en waar dat niet het geval was in 1978-1983, liggen vooral in open agrarische gebieden in het centrale deel van de provincie. Daar tegenover staat dat er acht atlasblokken zijn waar de soort lijkt te zijn verdwenen; dat zijn vooral gebieden langs de kust met veel open water.

Zowel de landelijke als de provinciale resultaten van de Punt Transect Tellingen van Sovon vanaf 1980 ondersteunen deze positieve ontwikkeling. In beide gevallen is sprake van een matige toename van de aantallen in de tweede helft van december, de periode waarin die tellingen plaatsvonden. De toename van wintervogels loopt parallel met de toename van de soort als broedvogel in Noord-Holland. Hier is de holenduif de afgelopen decennia met name toegenomen in open agrarische gebieden.

verspreiding

- 1 - 50 ex
- 51 - 250 ex
- 251 - 1000 ex

verandering

- alleen in 1979-1983
- beide perioden
- alleen in 2012-2016